

*Gyulai Szakképzési Centrum
Szigeti Endre Szakgimnáziuma
és Szakközépiskolája
Szeghalom*

1942

1994

Pedagógiai Program

2019

"Ha tisztelettel viseltetünk a múlt iránt,
és felelősséggel tekintünk a jövőre:
helyes irányba állítjuk életünket."

DitrichBonhoeffer

Az iskolaalapítók:

Tisztelgés Szigeti Endre sírjánál

Szigeti Endre (1927 – 1936) Szigeti István és K. Patay Margit egyetlen gyermeke volt, aki 9 éves korában elhunyt. Szülei az ő emlékének méltó megörökítésére még életükben átadtak a szeghalmi református egyháznak ajándékképpen 40 kat. hold földet, hogy annak segítségével az egyház a Péter András Gimnáziummal párhuzamosan Szeghalmon és a Sárrét javára mezőgazdasági középiskolát létesítsen és tartson fenn. Az ajándékozási szerződés függelékeként megszerkesztették Szigeti Istvánék az Alapítólevelet is. Ebben az alapítólevélben kikötötték, hogy a mezőgazdasági középiskola és ennek tan gazdasága elhalt kisfiuk, Szigeti Endre nevét viselje, s megígérték, hogy az alapítvány elfogadása, illetve az

iskola létesítése esetében összes meglévő és ezután megszerzendő vagyontuk ugyanerre a célra fogják adományozni.

Ez az alapítvány tette lehetővé, hogy 1942. szeptember 1-én megnyithassák a Szigeti Endre Mezőgazdasági Középiskola I. osztályát. Az iskolával, annak múltjával kapcsolatos anyag nagy részét a Mezőtúrra való átköltözéskor megsemmisítették. Néhány évkönyv, anyakönyv, újságcikk, és a visszaemlékezések maradtak fenn ... és az iskola sorsába számos dolog közbeszólt: a világháború, a politika ... De sok minden közbeszólt. A világháború, az akkori kormánypolitika...

Folytatni már nem lehetett a szakképzést, de más alapokra helyezni igen. A Péter András által alapított gimnázium teremtette meg a lehetőségét a későbbiek során a szakmai ismeretek tanításának, immár az ipari szférában.

„A hídon túl”

A békéscsabai szakképző kihelyezett tagozata a Vörösmarty utcában

Az igény azonban továbbra is jelentkezett a szakemberképzésre, s átadásra kerülhetett 1994-ben az új iskola, mely a szakképzés szeghalmi bázisa lett. Az oktatáspolitikai változások azonban ismét összekapcsolták a két iskolaalapító szándékát, 1999-ben összevonásra került a Péter András Gimnázium és a Szigeti Endre Szakképző Iskola. A legújabb változások a szakképzés megfelelő irányítása érdekében ismét átrendezték az iskolaszervezetet a városban, és így iskolánk 2015. július 1-jétől a Gyulai Szakképzési Centrum részeként működik tovább, s ennek megfelelően fő profilja ismét a szakképzés, valamint az érettségire épülő szakmai képzés lett.

Tartalom

Bevezetés	6
Nevelési program	7
Pedagógiai alapelveink	7
Nevelő-oktató munkánkértékei	8
A nevelő-oktató munkapedagógiai céljai	10
Az értelmi fogyatékosok súlyosságához igazodó részecskék	11
Nevelő-oktató munkapedagógiai feladatai	12
A nevelő-oktató munkapedagógiai eszközök	14
A nevelő-oktató munkapedagógiai eljárásai	15
Pedagógusaink jellemzői	16
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	17
A tanuló állampolgár nevelése	21
A tanuló munkárá nevelése	21
A tanuló egészséges életmódra történő nevelése	21
Közösségfejlesztés	22
Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink	23
A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása	23
Az önkormányzatképességének kialakítása	23
A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése	24
A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása	24
Iskolánkban a közösségfejlesztés főterületei:	24
A pedagógusok helyi, intézményi feladatai; az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	24
pedagógusok legfontosabb helyi feladatai	24
Személyes kritériumok és képességek	26
Az osztályfőnök feladatai	26
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	28
A sajátos nevelési igényű (SNI) tanuló kezelése	28
A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei	29
Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	30
Tehetséggondozás, felzárkóztatás	31
A tanulási kudarcnak kitett tanuló felzárkóztatását segítő program	33
Az intézményi döntési folyamatban való tanuló részvétel rendje	33
Kapcsolattartás a szülővel, tanulóval, az iskolapartnereivel	33
A pedagógus és a szülő közötti együttműködés formái	35

Az iskolai és a kollégiumitanárokgyűttműködése	35
A szülői munkaközösségfontosabbfeladata	35
Belsőkapcsolatrendszer.....	37
Külsőkapcsolatrendszer.....	37
Partnerközpontúság	38
A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata–Vizsgarendszerek	38
Osztályozóvizsga:	38
Különbözeti vizgárvonatkozószabályok	39
Javítóvizsga;.....	39
A vizsgatárgyak részeiészkövetelményei	39
Szintvizsga:	39
Érettségivizsga.....	40
Magántanulóvizsgaszabályzat	41
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatosiskolaiterv	41
Az iskolaváltás, valamint a tanulóátvételének szabályai	42
A felvételi eljáráskülönös szabályai.....	43
Tanulóijogviszonymegszűnése	43
Tanulóijogviszonylétrehozása	43
A tanulók felvételének, átvételének, osztályokba, tanulócsoportokba sorolásának elvei, azátjárhatóságbiztosítása	44
Tanulók felvétele a9.évfolyamra	44
Szakmaigyakorlatszervezése	46

Bevezetés

- A rövid iskolatörténeti bevezető alapján is látható, hogy a Sárréten kialakuló szakképzés nem egyszerű utat járt be. A folyamatosan változó oktatásirányítás, a központi jogszabályi és szakmai elvárások, a helyi igények változásai nagymértékben befolyásolták a képzési szerkezetet, a képzések tartalmi vonatkozásait. A legutóbbi igen jelentős, a teljes szakképzést és intézményszerkezet változást a **120/2015. (V. 21.) Korm. rendelet (a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásában működő egyes szakképzési feladatot ellátó köznevelési intézmények fenntartóváltásával összefüggő intézkedésekről)** hozta meg. Ennek következtében, az 1999 óta a gimnáziummal közösen működtetett szakképző intézmény egyes telephelyei a **Nemzetgazdasági Minisztérium(2015)** és Innovációs és Technológiai Minisztérium (2017) fenntartása alá kerültek, szervezetenként pedig a Gyulai Szakképzési Centrum működtetésé alá.

Így iskolánk elnevezése 2015. július 1-től:

Gyulai Szakképzési Centrum Szigeti Endre Szakképző Iskolája.

2017. szeptember 1-től:

Gyulai Szakképzési Centrum Szigeti Endre Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

Jelenleg működtetett tanműhelyeink:

Az iskola második emeletén szabó, első emeletén informatika és az Ady Endre u. 6. sz. alatt hegesztő, ipari gépész, gépi forgácsoló tanműhelyek működnek.

Külső gyakorlati helyszínek: Felina Hungária Kft., Csaba Metál Zrt.:

Képzési szerkezetünk:

- szakközépiskola (3 évfolyamos + 2 évfolyam érettségire felkészítés)
- szakgimnázium (4 évfolyamos + 1 ill. 2 szakmaiévfolyamok)
- felnőttoktatás
- felnőttképzés

A képzéseink az alapító okiratban foglaltak szerint alakulnak.

Nevelési program

Hitvallásunk:

„Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni; hogy felébredjen a tudásvágya; megismerje a jól végzett munka örömét; megízlelje az alkotás izgalmát; megtanulja szeretni, amit csinál; és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog.”

Szent-györgyi Albert

Iskolánk munkáját a demokrácia értékei iránti elkötelezettség, a nemzeti értékeink megbecsülése, az európai humanista értékrend hagyományainak megőrzése jellemzi. Célunk az esélyegyenlőség biztosítása, a régió lemaradásának megszüntetése, értékeinek széles körű bemutatása. Kiemelt figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra és a különböző kultúrák iránti nyitottságra. Oktató-nevelő munkánkat a tervszerűség, a komplexitásra való törekvés, a tanulói aktivitásra építés, valamint a tanulóink számára biztosított esélyegyenlőség jellemzi.

A demokratizmus, a humanizmus, az egyén tisztelete, a lelkiismereti szabadság, a személyiség fejlődése, az alapvető közösségek (család, nemzet, az európai nemzetek közössége, az emberiség) együttműködésének kibontakoztatása, a népek, nemzetek, nemzetiségi, etnikai csoportok és a nemek egyenlősége, a szolidaritás és a tolerancia értékei alapján szerveződnek a tanítási-tanulási folyamatok. A minőségi munkavégzéshez és a gazdaság világában való eredményes szerepvállaláshoz kapcsolódó értékek: magas szintű szaktudás, a javakkal való okos gazdálkodás, a munkában való megbízhatóság, munka útján történő értékteremtés.

Pedagógiai alapelveink

- A nevelő-oktató munka alapját képező jó iskolai légkör megteremtése, melyben tanuló és felnőtt jól érzi magát és tiszteleten alapul.
- Az iskolai élet alapját képező szabályok demokratizmuson, autonómián alapuló megteremtése, a felelősségvállalás biztosítása a személyiségfejlesztésen keresztül.
- Az általános emberi értékek normák tiszteletben tartásárannevelés.
- A jogszabályokban, helyi tanterveinkben előírtak megjelenítése atanulók képességfejlesztésében, tantárgyi tudásánaknövelésében.

- A tanulók sajátos nevelési igényének figyelembe vétele, az egyedi sajátosságokhoz igazodó differenciált tartalmak, módszerek, eszközök alkalmazásával.
- Az iskoláztatás teljes időszakában a kiegészítő pedagógiai szolgáltatások biztosítása: fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs és terápiás célú gyógypedagógiai ellátás.
- Tanulóközpontúság
- Partnerközpontúság (szülők, társintézmények, szakmai és egyéb partnerek)
- Az esélyegyenlőség biztosítása
- Következetesség éskövethetőség
- A kollégiumi nevelés folyamatában megjelenő alapelvek iskolaitámogatása
- A Nat-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Nevelő-oktató munkánk értékei

Az iskolahasználók közösségére érvényes, átfogó értékrendszerünk súlypontjai:

- o demokratizmus,
- o humanizmus,
- o az egyéniségtisztelete,
- o az alapvető közösségek együttműködése,
- o esélyegyenlőség,
- o a szolidaritás éstolerancia,
- o nemzeti értékek, hagyományok ismerete éstisztelete,
- o különböző kultúrák iránt nyitottság.

Pedagógusaink napi munkája arra irányul, hogy sok egyéb, általános érték mellett tanítványainkat jellemezzék az alábbiak:

- o humánus,
- o erkölcsös,
- o fegyelmezett,
- o művelt,
- o kötelességtudó,
- o érdeklődő, nyitott,
- o kreatív, alkotó,
- o becsüli a szorgalmas tanulást, amunkát,
- o képes a problémák érzékelésére ésmegoldására,
- o gyakorlatias,

- képes eligazodni szűkebb és tágabbkörnyezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (munkában,tanulásban),
- van elképzelése a jövőjéről,
- becsüli atudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt atanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását továbbfejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja,bővíti,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja,ápolja:
  - nemzeti kultúránkat, történelmünket,anyanyelvünket,
  - a természet, a környezet értékeit,
  - más népek értékeit,hagyományait,
  - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszédekulturált,
- társaival együttműködik,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szeret hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges,edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni,mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolat,gondozott.

A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

Alapvető célunk, hogy minden tanulónkat juttassunk el életkori sajátosságainak megfelelően képességei lehető legteljesebb kibontakoztatásához. A nevelési program fejezeteiben, a helyi tantervben meghatároztuk azokat a tevékenységeket, amelyekkel ezeket a célokat el kívánjuk érni.

Sokoldalú tanulásszervezéssel igyekszünk a tevékenységek hatékonyságát fokozni, figyelembe véve a személyközpontúságot, az interaktivitást, a tapasztalatitanulást.

Színes, sokoldalú iskolai életet biztosítunk, amely fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, akaratát; hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához, megalapozásához. Ez olyan pedagógiai munkát feltételez, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek, személyiségének a fejlesztése áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Az iskola az ismertetés mellett **az alábbi kulcskompetenciák fejlesztésére helyezi a hangsúlyt:**

- Anyanyelv-kommunikáció
- Idegen nyelv-kommunikáció
- Matematikakompetencia
- Természettudományoskompetencia
- Digitáliskompetencia
- Hatékony, önálló tanuláskompetencia
- Szociális és állampolgárikompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozóikompetencia
- Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

A társadalmi befogadás erősítése, társadalmi értékrendek, képességek kialakítása, fejlesztése:

- Érték - ésnormaközvetítés.
- Szociális készségek következetes fejlesztése, melyek segítik az együttes munkavégzést és az önálló életvezetési esélyeit.
- Tanítványainkat saját képességeikhez és adottságaikhoz igazodva a legteljesebb mértékben készítjük fel a társadalmi beilleszkedésre.

- Legyenek gyermekeink az adottságaikhoz képest testileg, lelkileg kiegyensúlyozott fiatalok.

Készség- és képességfejlesztés: a képességek differenciált, egyénre szabott fejlesztése, rehabilitációs, rehabilitációs feladatok széleskörű értelmezése, amely az egész intézmény működését áthatja.

- Minden gyermeknek a lehetőségeihez mért legteljesebb fejlődés biztosítása egyénre szabott speciális képességfejlesztés (tanórai differenciálás, rehabilitáció, logopédia, terápiák stb.) tehetséggondozás (egyes területek esetén külsősegítséggel).
- A sérült képességek terápiás kompenzáló korrekciós nevelése, az épen maradt képességek maximálisfejlesztése.
- Magas szintű hozzáadott pedagógiaiérték.

Széles körű szakmai és szakmaközi együttműködés kiépítése, nyitottság, önálló alkotó szellemi légkör, új tartalmak fejlesztésének képessége, innováció.

- Intézményünk működése stabil, biztonságos, felhasználóbarát szakmai segítséget tudjon nyújtani a hozzá forduló intézményeknek.
- Az integráltan oktató sajátos nevelési igényű tanulók megsegítése.
- Esélyteremtése a súlyosan és halmozottan sérült tanulók számára.

Az értelmi fogyatékosok súlyosságához igazodó részcélok:

	Részcélok
Tanulásban akadályozott tanulók	A tanulók számára elsajátítható műveltség tartalom a specialitásokból adódó készségszintű megalapozása. Az arra képes tanulók felkészítése a szintvizsgára, a szakmai vizsgára, érettségire, a továbbtanulásra. Olyan iskolai gyakorlat kialakítása, amely biztosítja a minél szélesebb körű tapasztalatszerzést, a napi tevékenység gyakorlását, az ismeretek alkalmazását. Igyekszünk olyan feltételeket biztosítani, amelyek lehetővé teszik a komplex személyiségfejlesztő munkát a munkavállalás, az önálló életvitel esélyének növelését.

Értelmileg akadályozott tanulók	A praktikus ismeretek közvetítése szolgálja a mindennapi életben való eligazodást. A kommunikációs képességek hangsúlyozott fejlesztése járuljon hozzá az iskola befejezése után adott életközegbe (ÉNO, szociális foglalkoztató, gondozóház, család) való helytálláshoz. Társadalmi integrálódásuk előkészítése, felkészítésük az elemi munkavégzésre. Olyan iskolai közeg kialakítása, melyben lehetővé válik a fogyatékos gyermek testi-lelki harmóniájának megteremtése, önállóságra törekvése.
Súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek	A tanulók közoktatásban való részvételének biztosítása, hogy a fogyatékoság struktúrájának megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljenek.
Autizmussal élő tanulók	Az egyéni képességek, a fejlettség mellett elérhető legjobb felnőttkori szociális önállóság megteremtése, adaptáció, a megfelelő módszerekkel történő kompenzáció (szakember rendelkezésre állása esetén)

Nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai

- a személyiség harmonikus fejlődésének biztosítása, gazdagítása, önfelfogásra, mások elfogadására, toleráns magatartásra való nevelés
- az épen maradt, kevésbé sérült részképességek feltárása és fejlesztése
- megfelelő tanulásszervezési formák alkalmazása, a differenciálás, az egyéni fejlesztés érvényesítése
- sokoldalú, konkrét segítség nyújtása, alkalmas tanulási környezet megteremtése és tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása
- alkalmazható, praktikus ismeretek nyújtása
- a tanulói aktivitás serkentése, a folyamatos motiváció biztosítása
- a képességek korrekciója és fejlesztése egyéni és kiscsoportos formában
- a szükségleteknek megfelelő egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátás megszervezése
- egyénre szabott terápiás eszközök, eljárások alkalmazása a hátrányok csökkentésére
- az eredményes nevelő-oktató munkához szükséges személyi, tárgyi feltételek biztosítása

- munkavégzés képességének fejlesztése
- a munkavállalói kompetenciák elsajátíttatása
- gyakorlatorientált képzés
- az életvezetési technikák elsajátíttatása, gyakorlása
- a környezethez való folyamatos reflektív alkalmazkodás, válaszok megfogalmazása a környezetkihívásaira
- a szülővel való kapcsolattartás, együttműködés erősítése.
- a pedagógiai tevékenység alapja a tanuló - nevelő - szülő együttműködése
- a szülők tájékoztatása gyermekük fejlődéséről, elérteleményeiről
- az iskolai gyermekvédelmi tevékenység működtetése
- a hátrányos szociokulturális környezetből érkezett tanulók felzárkóztatása beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségeinek leküzdése
- autizmussal élő gyermekek esetében a sérülésből következő fejlődési hiányok, elmaradások kompenzálása (szakember rendelkezésre állása esetén)

Az iskola feladata, hogy tanulói a nevelési folyamatban megismerjék az országot és tágabb környezetét, a Kárpát-medencét, a hagyományokat, valamint járuljon hozzá a nemzeti identitás fejlesztéséhez, beleértve az ország nemzetiségeihez, kisebbségeihez tartozók azonosságtudatának ápolását, kibontakoztatását.

Az iskolának módot kell adnia arra, hogy a tanulók ismereteket szerezzenek a hazánk területén élő kisebbségek életéről, kultúrájáról, ugyanakkor összpontosítani kell az európai, humanista értékrendre és azokra a tartalmakra, amelyek Európához tartozásunkat erősítik. Az iskola segítse elő, hogy a tanulók megismerjék más népek történetét, hagyományait, kultúráját, szokásait, életmódját, a különböző kultúrák iránti nyitottságot, megértést. Fordítson figyelmet az emberiség előtt álló közös, globális problémákra. Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a tanuló nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

A nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei

Elveink:

- a módszereknek a nevelés céljainak és feladatainak megvalósítását kell szolgálnia;
- a módszer kiválasztásánál figyelembe kell venni a tanulók személyiségét, az egyéni és az életkori sajátosságokat, illetve aképességeiket;
- a módszereknek rugalmasoknak kell lenniük az adott szituációhoz és személyekhez;
- a módszerek mindig együttesen, rendszerként tudják kifejteni hatásukat.

Közvetlen módszerek

- A szokások kialakítását szolgáló módszerek (az egyes magatartás- és tevékenységformák megerősítése):
- követelés (összhangban a tanuló képességeivel és lehetőségeivel);
- gyakoroltatás (az optimális tevékenység a kitűzött cél);
- segítségadás (a nehézségek elhárítására és a korrekcióra kell irányuljon);
- ellenőrzés (kontrollként visszacsatolást biztosít);
- ösztönzés (elismerés, elmarasztalás, jutalmazás, büntetés).
- A magatartási-tevékenységi modellek közvetítésére alkalmas minták, példaképek, illetve eszményképek kialakítására irányuló módszerek (modellközvetítés):
- elbeszélés (élményszerű formában személyes élmények és tapasztalatok közvetítése);
- modell értékű személyek bemutatása (erkölcsi normák és elvek gyakorlati megvalósulása);
- műalkotások (irodalom, képzőművészet, zenemű, film);
- tankönyvek, tanulmányi segédletek, a térítésmentes igénybevétel biztosításával;
- személyes példaadás
- a tekintély szubjektív feltételei (szakmai, pedagógiai, pszichológiai felkészültség, általános műveltség, erkölcsi tartás stb.);
- a tekintély objektív feltételei (a társadalmi ranglistán elfoglalt hely stb.);
- A meggyőződések formálásában szereplő eljárások, a tudatosítás módszere (normák közvetítése):
- előadás, magyarázat, beszélgetés rendszeres vagy alkalomhoz kötött tudatosítás;
- a tanuló önálló elemző munkája (elemzések, összefüggések keresése).

Közvetett módszerek, eljárások

- Közvetett gyakorlás a fiatalok természetes, mindennapi tevékenységeit, együttműködését szervezzük úgy, hogy kereteket adjon a közösségfejlesztő és önfejlesztő tevékenységeknek; ebben kiemelt szerepe van a közös cél, közös feladatés közös norma alapú tevékenységnek);
- perspektívák (távlatok) megszervezésének módszerei (olyan magatartási szinteket vagy tevékenységbeli teljesítményeket határoz meg, amelynek teljesítése a közösség fejlődését segíti);
- A hagyományok kialakításának módszerei (a közösség összetartozását erősítő normák megszilárdítása és szokásszerűvé tétele);
- Közvetett követelés (a nevelő által megfogalmazott követelményeket a közösség vagy annak egy része átveszi, alkalmazza a közösség keretein belül);
- Közvetett ellenőrzés (a rendszeres beszámoltatás eredményeképpen a közösség gyakorolja az ellenőrzőfunkciót);
- Közvetett ösztönzés (a csoportos elismerés, a jutalmazás és az elmarasztalás értékelési formáit a csoport vagy annak egy része átveszi és továbbviszi).
- A magatartási-tevékenységi modellek közvetítésének módszerei:
- A pedagógus személyes részvétele a közösségi tevékenységben (a pedagógus bekapcsolódása a közös munkába példaértékű és magával hozza az interakciók fejlődését);
- A pozitív egyéni és csoportos minták kiemelése a közösség életéből (tapasztalati mintát ad, normákat mutat be, illetve segít szelektálni a tevékenységek között).
- A meggyőződés formálása (tudatosítás) módszerei, melyek elsősorban az erkölcsi, esztétikai, higiéniai normák közvetítéséhez járulnak hozzá:
- A közvetett felvilágosítás (a pedagógus oldaláról kiinduló társadalmi és közösségi értékűtéma);
- A vita módszere: (nem hivatalos és felülről jövő formában érvényesül, meggyőző ereje erőteljes).

A nevelő-oktató munka pedagógiai eljárásai, sajátos pedagógiai módszerek

A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei (pl. meggyőzés, mintaadás, példakép, bírálat, beszélgetés).

- A tevékenység megszervezésének módszerei (motiváció, megbízás, ellenőrzés, értékelés, játékosság, gyakorlás)

- A magatartásra hatómódszerek:
- ösztönző módszerek (ígéret, helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret, osztályozás, jutalmazás)
- kényszerítő módszerek (felszólítás, követelés, büntetés)
- gátlást kiváltó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, intés, tilalom, elmarasztalás)
- a módszert az adott helyzetnek, szituációnak megfelelően választjuk meg, rugalmas alkalmazkodás
- közösségjellegű
- differenciáló (az átlagosító eltérő) didaktikai módszerek
- cselekvés- éstevékenységközpontúság
- közvetlentapasztalatszerzés
- lépésről lépésre haladáselvé
- fokozatosságelvé
- folyamatosmegerősítés
- speciális eljárások: diagnosztikus mérések, terápiás módszerek egyéni és kiscsoportos
- Projektoktatás témahét keretein belül

Pedagógusainkra jellemző:

A tanulók megismerésére törekszik, a tanulók egyéni fejlődésének figyelembe vételével alkalmazza a differenciált tanulásszervezési eljárásokat, tanulásszervezési módokat, formákat. Segítő, irányító, szervező, értékelő tevékenysége arra irányul, hogy a tanulók kompetenciái kialakuljanak. Tapasztalatszerzésre, tevékenységre számtalan teret biztosít a nevelési folyamatban. Jellemzője a szakmai innovációs készség, a reflektivitás, az adaptivitás, az együttműködő képesség, az empátia, tolerancia, a játékosság, gyakorlatiasság, tevékenységközpontúság.

A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontok emelhetők ki:

- Olyan szervezési megoldások előnyben részesítése, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezését előtanulókelőzetes ismereteinek, tudásának,

nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.

- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.

- Az iskolai tanítás-tanulás, különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban, a tanulók páros, részben és teljesen egyéni, individualizált oktatásában) a tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményezésének, problémamegoldásainak, alkotóképességének előtérbeállítása.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

Kommunikációs kultúra

Célja: Alapvető célja az, hogy az anyanyelvi neveléshez kapcsolódva sajátosságai szerint részt vegyen a diákok kommunikációs képzésében.

A kommunikációs célok megvalósításánál figyelembe kell venni:

- A kommunikációs kultúra részben a tudás alapja, részben a társadalmi érintkezésnek, az egyéni és közösségi érdek érvényesítésének, egymás megértésének, elfogadásának tényezője.
- Mindezek elsősorban az anyanyelv minél teljesebb ismeretét feltételezik.

A kommunikációs nevelés feladatai:

A szép, kifejező beszéd kialakítása a legfőbb cél. Ennek érdekében:

- minden tantárgy esetében a szóbeliség fokozása a feladat,
- a megnyilatkozásrabitatás,
- a kiselőadások alkalmazása,
- a véleménynyilvánítás és az érvelés gyakoroltatása,
- a kommunikációs zavarok, gátlások feltárása, a hátrányos helyzet megszüntetése,
- fel kell készíteni a tanulókat avizsgahelyzetekre.

A rendszeres könyvtár használattal el kell érni, hogy a tanulók felismerjék a könyvtár szerepét az önálló tanulásban, az ismeretszerzésben.

Minden tanulónak lehetőséget kell biztosítani a számítógép, illetve az internet használatára.

A tanulás

Cél: Minden iskola egyik legfontosabb feladata, hogy a tanulókat megtanítsa tanulni. Ehhez az adott életkornak megfelelő fejlettségű tanulási képességekszükségességek.

A tanulás során az egyes tantárgyaknál meg kell valósítani az ismeretszerzést, a jártasságok és készségek kialakítását, valamint a képességek fejlesztését.

A tanulás tanításánál figyelembe kell venni:

- A tanított tanulási szokások, valamint az órákon használt tanítási módszerek kölcsönhatását, ugyanis a tanítási órákon történő tanulás eredményessége főképpen a tanári módszereken múlik.
- A tanulás során a gyermek egész személyisége változik.
- A tanulásra való motiválás a pedagógus egyik legfontosabb feladata.

Feladatok:

- A tanuláshoz való viszonytanítása.
- A tanuláshoz szükséges alapképességek fejlesztése (koncentrációs képesség, a beszédképesség, a kifejező hangos olvasás, a néma olvasás, az emlékezőképesség, a gondolkodási képesség, tájékozódási képesség).
- A helyes tanulási szokások kialakítása.

A tanulók erkölcsi nevelése.

Feladata: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

A tanulók értelmi nevelése.

Feladata: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

Feladata: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.

Feladata: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

A tanulók akarati nevelése.

Feladata: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

A tanulók nemzeti nevelése.

Feladata: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Célja: A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. A megismerésen túlmenően gyakorolják azokat a tevékenységeket, amelyek a Magyar Köztársaság megbecsüléséhez és a vele való azonosuláshoz vezetnek. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködésformákról.

Feladatok:

A tanulók ismerjék meg:

- Lakóhelyük és Szeghalom illetve a kistérség, valamint Békés megyegazdasági tevékenységét meghatározótényezőket,
- Környezetük és az ország gazdaságának főbbvonásait,
- A családi munkamegosztást, a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas éstesti képességeket.
- A lakóhelyük és Szeghalom város helyi társadalmiszervezeteit.

A társadalmi környezetén túl a tanulók ismerjék:

- Lakóhelyük történetének, fejlődésének jelentősebbidőszakait.
- Meg kell ismertetni velük Békés megye, Szeghalom és a kistérséghez tartozó települések történetét. Ismerjék az iskolaalapító Szigeti házaspár életét, végrendeletét, adományozólevelét.
- Tudják az iskolatörténetét
- Ismerjék Békés megye és Szeghalom nevezetes személyiségeit.
- A lakóhely természetiadottságait.
- A Sárrét növény- és állatvilágát.
- Védjék és becsüljék a természetet.

Kapcsolódás Európához, a nagyvilághoz

Célunk: Meg kell a tanulókkal ismertetni azt, hogy napjaink gazdasági, politikai, kulturális életét az integráció és a differenciálódás jellemzi. A XXI. században olyan problémákkal kerülünk szembe, amelyeknek megoldása nemzetközi összefogást kíván.

Ezek alapján tudni kell, hogy:

- Az oktatásban a globális és helyi ismeretanyag egyensúlyát biztosítani kell.
- Napjainkban jellemző az országok egymásra utaltsága.
- Különösen jelentős az európai identitásnevelés.
- Európához és a világhoz való csatlakozásunk akkor lesz sikeres, ha nem feledkezünk meg saját értékeinkről, arról, hogy Magyarország milyen eredményekkel járult hozzá az európai fejlődéshez.
- Nyitottnak kell lenni más népek, kultúrák iránt, elvetve más népeket becsmérő magatartást.

Feladatok:

A tanulók ismerjék életkoruknak és képzési formáik követelményeinek megfelelően:

- A földrészek történelmét és földrajzát, különös tekintettel Európára.
- A napjainkban végbemenő gazdasági, politikai folyamatokat.
- A legfontosabb globális problémákat (gazdasági világválság, ökológiai válság, környezetszennyezés, helyi háborúk, terrorizmus, élelmezési problémák népeségrobbanás, energiaválság, járványok, betegségek, drog stb.) okait.
- Az európai országok összefogásának okait, előnyeit.

- A legfontosabb nemzetközi szervezetek (ENSZ, UNESCO, Európai Unió) létrejöttének történetét és szervezeti felépítését, hazánk részvételét ezekben.

Különös tekintettel ismerjék azt, hogy:

- Mivel járult hozzá hazánk az európai, illetve a világkultúragyarapításához.
- Azokat a magyar történelmi eseményeket, amelyek segítették Európa társadalmi fejlődését.
- Azokat a nagy történelmi személyiségeinket, akik az európai történelem élvonalába tartoztak.
- Világhírű tudósainkat, művészeinket.
- Békés megye külföldi (Európa és más országok) kapcsolatait gazdasági, kulturális térenegyaránt.
- Tovább kell fejleszteni iskolánk nemzetközikapcsolatait

A tanulók állampolgári nevelése.

Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

A tanulók munkára nevelése.

Feladata: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátásra és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységekgyakoroltatása.

A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.

Feladata: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása. A mindennapos testnevelés megszervezése, az iskola lehetőségeihez és eszközeihez mérten.

Közösségfejlesztés

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiailag tervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetencia fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmódok kialakítása. A szociális és társadalmi kompetencia fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek (pl. vállalkozó-, gazdálkodó- és munkaképesség).

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Az iskola természetéből fakadóan természetes és mesterséges közösségeket teremt, megtanít bizonyos viselkedésmintákat, amelyek sehol máshol nem sajátíthatók el. A közösségi létforma megélése a tanuló szempontjából terápiás jellegű is lehet. A közösség megtartó erejű, a közösségben megélhető a valahova tartozás érzése, a megértés és az elfogadás. Megtanulható az alkalmazkodás, a segítőkészség. A pedagógus és minden pedagógus munkát segítő kolléga feladata a csoportos tevékenységek irányítása, baráti kapcsolatok kialakulásának segítése, csoportos játékok, közös tevékenységek, ünnepek, kirándulások szervezése. A jól szervezett osztályközösségek teremtik meg a jó iskolai közösség alapját.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos céljaink:

- az emberi társas kapcsolatok erősítése, új kapcsolatok kialakításának elősegítése
- a kortárs csoportok befolyásoló szerepének tisztázása, hangsúlyozása
- az emberek személyiségi jogainak tisztelete, előítéletektől mentes szemlélet kialakítása
- saját vélemény kifejezésre juttatása, érdekek ütköztetésének helyes módjai-konfliktus kezelési technikák kialakításának fejlesztése
- a szociális és életvitel kompetenciafejlesztése

Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

- a különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása
- a tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségimogatartáshoz
- az iskolai közösség egyéni arculatának hagyományainakkialakítása
- a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása,ápolása
- a tanuló közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelnitudják.
- magatartás problémák kezelése, szokások kialakítása, rögzítése aktív részvétel során élményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődése
- harmonikus embertársi kapcsolatokfejlesztése

A közösségi *nevelés színterei (lehetőség szerint)*

- intézményegységek
- tagozat
- évfolyam
- osztály
- szakkör
- sportkör
- tábor
- témahétre szerveződőcsoport

A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelő fejlesztése.

Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés során a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtenek.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

A közösségfejlesztés az iskolában a közösség szükségleteinek, elvárásainak megfelelő, a fejlődést elősegítő tevékenységekkel alakítható ki. A közösségi tevékenység megszervezésének olyan módon kell történnie, hogy a megválasztott forma alkalmas legyen a közösségfejlesztő szerepek betöltésére, döntések meghozatalára, egyéni felelősség vállalására, tolerancia és segítőkészség kialakítására, az egészséges versenyszellem elsajátítására.

Iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei:

- tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnökiórák),
- tanórán kívüli foglalkozások,
- diák-önkormányzatimunka,
- szabadidőstevékenységek.

A pedagógusok helyi, intézményi feladatai; az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

Pedagógusok legfontosabb helyi feladatait:

- a tanítási órákon végzett - előre megtervezett – nevelő-oktatómunka,
- tanévre szóló tanmenet elkészítése, szükség szerint helyi tervezések, egyéni fejlesztő programok készítése,
- folyamatosan gondoskodik a tanterem szükséges megvilágításáról, szellőztetéséről
- felelősséggel tartozik a gyermekek testi épségéért,
- felkészül a tanítási órákra, jól átgondoltan szervezi és előkészíti az szemléltetést, az

audiovizuális eszközök használatát, a természetbeni megfigyelést szolgáló tanulmányi sétákat, a testi nevelés érdekében kihasználja a testnevelési órák fejlesztési lehetőségeit,

- rendszeresen elvégzi a növendékek teljesítményeinek értékelését a jutalmazás és büntetés hatékony alkalmazását a helyi tantervbe rögzítettek alapján,
- folyamatosan képi magát, hospitál kollégáinál, munkaközösségi foglalkozásokon aktívan részt vesz,
- az oktató-nevelő munkát egységes pedagógiai elvek alapján a módszerek szabad megválasztásával végzi.
- javaslattevő jogköre alapján segíti a helyes szakmai kezdeményezések kibontakoztatását,
- a tanmenetet, egyéb terveit, a tanév során szerzett tapasztalatok alapján pedagógiai, módszertani kiegészítéssel látja el,
- Tanmenetét az aktuálisan életben lévő kerettantervnek megfelelően készíti el,
- amennyiben a munkáját váratlan akadályoztatás miatt nem tudja megkezdeni, legkésőbb a munka megkezdése előtt 30 perccel köteles azt jelenteni a közvetlen főnökének,
- helyi, megyei, országos vetélkedőkre felkészíti évfolyamának kijelölt tanulókat,
- amennyiben a jogszabály másképp nem határoz, egyéb esetben legalább egy nappal előbb kér engedélyt, ill. felmentést a munkából való távolmaradására.(pl.: szabadnap kérelemstb.,)
- ünnepségek előkészítésében aktívan részt vesz, azokon megjelenik,
- ismerje jól a növendékek fejlődésének útját, otthoni életét,
- részt vesz a szülői értekezleteken és megfelelő információkat nyújt a gyermek fejlődéséről,
- köteles részt venni a nevelő-oktató munkával összefüggő valamennyi megbeszélésen, értekezleten,
- ellátja azokat az adminisztrációs, szervezési feladatokat, amelyek a nevelő-oktató munka folyamatosságához ezek szükségesek,
- részt vesz azokon a rendezvényeken, amelyeket intézményünkben rendeznek,
- ellátja azokat a helyettesítési feladatokat, amelyekkel megbízzák,
- részt vállal a nevelőtestület újszerű szakmai törekvéseiből, véleményét és tapasztalatát megosztja.
- segítse elő minden eszközzel a fogyatékos gyermekek szellemi-erkölcsi és testi

fejlődését,

- távolléte esetén a szakszerű helyettesítés biztosítása érdekében tanmeneteit, a tanításhoz szükséges egyéb eszközeit tegeelérhetővé.
- Titoktartási kötelezettséggel bír.

Személyes kritériumok és képességek:

- - jó kommunikációkészség,
- - precíz, pontos munkavégzés,
- - jókézügyesség,
- - önállóság,
- - megbízhatóság,
- - felelősségtudat,
- - hivatástudat

Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév szeptemberében, a munkaközösség tagjainak javaslata alapján.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.

Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.

Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.

Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.

Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.

Szülői értekezletet tart.

Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és évi végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.

Segíti és nyomon követi osztály kötelező orvosi vizsgálatát.

Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.

Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.

Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére

Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.

Osztályában tanító kollégájánál szükség és igény esetén, valamint a tanulók jobb megismerése érdekében órát látogat.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók kezelése

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő - **integrált** - oktatásuk. Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulókfogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a **habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése** és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülés specifikusság” alkalmazkodást jelent, az SNI típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődésisajátosságokhoz.
- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai - esetenként egészségügyi - eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkezőpedagógus.

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a következő elvek szerint szervezzük a munkánkat:

a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat biztosítunk ott, ahol erre szükség van; szükség esetén sajátos, a fogyatékoságnak megfelelő tartalmakat, követelményeket építünk be a helyi tantervbe, segítő megkülönböztetéssel, differenciáltan, egyénileg is segítjük a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve, amennyiben szükséges egyéni fejlesztési tervek alapján.

A fejlesztési folyamat fő célja olyan befogadó iskolarendszer és pedagógiai környezet kialakítása, ahol az iskola és a pedagógus alkalmazkodik a gyermekek eltérő kulturális, képességbeli és tanulási szükségleteihez.

A központi program megvalósításának célterületei:

- A hátrányos helyzetű, elsősorban a roma és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai kudarcának és lemorzsolódásának megelőzése;
- A hátrányos helyzetű, elsősorban a roma és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai sikerességének elősegítése, ezáltal javítva esélyeiket a munkaerő-piacon való érvényesülésre és a társadalmi beilleszkedésre;
- A szegregáció megszüntetése és a diszkrimináció-mentes, integrációs oktatási gyakorlatok elterjesztése a közoktatásban.

Az együttnevelés azt jelenti, hogy az intézmény szociálisan befogadóvá, egyben arra is alkalmassá válik, hogy a legkülönbözőbb társadalmi háttérű tanulók előmenetelét színvonalromlás nélkül biztosítsa.

Az együttnevelés előmozdítja az intézmények, a partnerek és a környezet rugalmasabb együttműködését, ami alapfeltétele az előítéletesség csökkenésének. Ez a talapzata annak, hogy a nevelési - oktatási intézmények eleget tegyenek alapfeladataiknak a társadalmi kohézió érdekében.

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei:

- Az önálló tanulást segítő fejlesztés: kreatív tevékenységre épülő foglalkozások

- Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése: kommunikációs képességeket fejlesztő programok
- Szociális kompetenciák fejlesztése: közösségfejlesztő, közösségépítőprogramok

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Évről-évre számolnunk kell azzal, hogy a beiskolázás eredményeként nemcsak jól felkészült, magas szintű előképzettséggel rendelkező tanulók érkeznek iskolánkba. Az előképzettségben tapasztalható eltérések, valamint a tanulási és képességbeli különbségek feltárása, a segítségre szoruló felderítése alapja annak a munkának, amit tanulóink érdekében végzünk.

Ebben a munkában három fázist különböztetünk meg:

- az induló helyzet felmérését,
- foglalkozásokszervezését,
- a szinten maradássegítségét.

A sikeres munka hatékonysága érdekében a tanórai munkán túl építeni kell a tanórán kívüli tevékenységekre is. Ennek fő színterei, tevékenységi formái:

- differenciált foglalkozások, egyéni feladatkitűzése;
- tanulótársak, tanulópárok szervezése;
- korrepetáló, felzárkóztatófoglalkozások.

Sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása nélkül nem valósíthatók meg a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelésének, oktatásának feladatai. Az iskolákra, a tanári személyiségre ez esetben is óriási útmutató, helyreigazító szerep hárul, amely széles tudásanyagot, megalapozott szemléletet és nagy toleranciát kíván. Megítélésünk szerint tanulóink személyiségének építése csak a családokkal együttműködve lehet sikeres.

Célunk, hogy a nehezen nevelhetőség elkerülése, feloldozása érdekében összehangoljuk a szülői ház és iskolánk nevelési elveit. A prevenció legfontosabb eszközének a szülőkkal való kapcsolattartást tekintjük, hogy minél többet tudjunk meg tanulóink szokásairól, kedvelt tevékenységeiről, viselkedéséről, reakcióiról, hogy az esetleges problémákat mihamarabb felismerjük és hatékonyan megoldjuk. Ennek előfeltétele a kölcsönös bizalom és szeretetteljes

kapcsolat kiépítése a pedagógusok és a tanulók között. Az iskola az életre nevel, ezért a pedagógiai programunkban a személyiség fejlesztésének és konkrét helye van. A reális önismeret kialakítását és a kreatív megközelítésű erőszakmentes konfliktuskezelés elsajátítását szakmailag kidolgozott program alapján kívánjuk megvalósítani.

Tehetséggondozás, felzárkóztatás, tanórán kívüli foglalkozások

A sajátos nevelési igényű tanulók körében is sok a tehetséges gyerek.

A tehetséggondozás célja, feladata segíteni minden ember személyiségének optimális fejlődését, egyéni képességeinek kibontakoztatását. Nagyon fontos, hogy tehetséges tanulóink korszerű műveltségtartalommal rendelkezzenek és képesek legyenek az egyre gazdagodó ismeretek minél önállóbb/önálló feldolgozására, ezáltal fejlődjön egész személyiségük.

Fontos, hogy a tehetséggondozást célzó tevékenységek úgy alakuljanak, hogy azok optimálisan biztosítsák az átlagtól eltérő, valamilyen területen tehetséges tanulók célirányos fejlesztését.

A nem, vagy kevésbé sérült funkciók fejlesztése kiemelt feladatot jelent tanulóinknál, ezen túl figyelembe kell vennünk a speciális érdeklődést, a kiemelkedő képességeket.

Céljaink:

- minden gyermekben az értékek megtalálása éskibontakoztatása
- olyan készségek kialakítása, amelynek révén képesek lesznek kreatívan a maguk meglegedésére tevékenységetfolytatni
- élménynyújtás,örömszerzés

Feladataink

- felismerni a tehetséget és megjelenésiformáit
- segíteni a tanulókat, hogy fejleszthessék aképességeiket
- ösztönözni intellektusukat és akreativitásukat
- biztosítani a versenyeken való részvételt

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek, az intézmény minden területén, tanórán és tanórán kívüli foglalkozásokon is jelen vannak.

Színterei

- tanulmányversenyek
- sportnapok,sportversenyek
- pályázatokon valórésztétel
- szakkörök

Az egyéni felzárkóztatás az önhibájukon kívül gyengébb tudású (elmaradott, sokat mulasztott) tanulók hiányos alapismereteit pótolja. A kerettantervben meghatározott kötelező óraszámok feletti és tanórán kívüli foglalkozások tananyaga, megnevezése és órászáma a foglalkozást vezető pedagógus feladata, melyet az aktuális tanmenetében tüntet fel.

A közösségbe való zökkenőmentes beilleszkedés feladatai:

- szerető, elfogadó és harmonikus légkörbiztosítása
- szoros, személyes kapcsolat kiépítése a tanulókkal
- pozitív tulajdonságokat megerősítő tevékenységrendszer kialakítása
- helyes önismeret kialakításának elősegítése
- érzelmek gazdagítása, megszilárdítása, önuralom fejlesztése
- pozitív mintaadás
- helyes és elvárható viselkedési szabályok kialakítása

Az érkező gyermeknek, ha értelmi fejlettségben vagy szociális érettségben elmaradt társaitól, nehezebb beilleszkednie. Az ilyen gyermek adottságainak felismerése, fejlődésének elindítása és irányítása, közösségbe illesztése egyéni bánásmóddal és sok türelemmel lehet sikeres. Mindezek megvalósításához szükség van a szülők támogató segítségére.

Nehezíti a beilleszkedést, ha a tanuló iskolaváltása későn történik meg.

Feladatunkban az esetben:

- megismerni a tanuló érzelmi világát
- feltárni a magatartászavar okait (milyen környezeti élmények hatására alakultak ki)
- megszüntetni az okokat (ha lehetséges)
- tervszerű neveléssel a jó szokások fokozatos beépítése a rosszak lebontásával

A fenti nevelési tevékenységek igénylik a rendszeres kapcsolattartást a szülőkkel, és szükség szerint együttműködést a pszichológussal.

Magatartási, beilleszkedési gondok küzdőknek különböző foglalkozások (osztályfőnöki óra, konfliktuskezelő foglalkozások), egyéni és csoportos beszélgetések nyújtanak segítséget a problémamegoldásában.

Ezek a tanulók számos olyan viselkedést, magatartásformát mutathatnak, melyeket a környezet nem kívánatosnak minősít, tilt, esetleg csupán szociálisan furcsának tart. Ezek

között a viselkedések között előfordulnak veszélyes, destruktív, agresszív vagy önkárosító megnyilvánulások, de ide sorolhatjuk a beilleszkedést nehezítő sztereotip viselkedéseket vagy a szélsőséges passzivitást is. A beilleszkedési nehézségeket eredményező viselkedések hátterében sokféle ok állhat. Ezek közül a leggyakoribbak: kommunikációs nehézségek, fokozott érzékenység bizonyos környezeti ingerekkel szemben, a szociális tudatosság hiánya, stb. A pedagógusok feladata, hogy a családdal egyetértésben rangsorolják a nem kívánatos viselkedéseket súlyosság és fontosság szempontjából, majd megoldási stratégiát dolgozzanak ki. Szükség esetén a folyamatba bevonandó pszichológus és pszichiáter is.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek és azok okai rendkívül változatosak, ezért egyéni felmérés és egyénre szabott stratégiák alkalmazása szükséges.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Az intézmény által ellátott gyermekek sérülésükből következően fokozottan ki vannak téve a tanulási kudarcnak.

Segítő eljárások

- képzési időszakmegnyújtása
- egyéni továbbhaladáslehetősége
- magántanulói státusz abban az esetben, ha a tanulóközösségben való fejlesztése magatartás és egészségügyi problémák miatteredménytelen.
- rehabilitációs foglalkozások, pedagógiai szakszolgálatközreműködése
- tanóraidifferenciálás
- kritérium orientáltértékelés
- gyermekvédelmi prevenció a tanulói mulasztások számánakcsökkentésére

Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

A szabályozásokat megtartva, törvényi előírásoknak megfelelő módon történik.

Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az eredményes pedagógia tevékenység nem képzelhető el a szülők tevékeny közreműködése nélkül. Az iskola és a pedagógusok feladata az is, hogy a szülő részére segítséget adjanak gyermekük neveléséhez. Az iskolában folyó nevelési feladatok végrehajtásához a pedagógusnak szüksége van azokra az információkra, amelyeket csak a szülő közölhet, amelyek segítik feltárni a tanuló fejlődését előrevivő vagy hátráltató tényezőket. Ezért az iskolának meg kell teremtenie és rendszeresen működtetnie kell azokat a fórumokat, amelyek

módot nyújtanak az iskola tevékenységének megismeréséhez, a vélemények, javaslatok beérkezéséhez, érdemi feldolgozásához.

A pedagógusok és a pedagógiai munkát segítő dolgozók kapcsolata egyenrangú szövetség, akik egymást kiegészítve fáradoznak a tanulóink szellemi és testi fejlődésén. Összefogásuk, közös gondolkodásuk és harmonikus együttműködés fontos tényezője a nevelésnek. Találkozásaik a kölcsönös tájékoztatást és a felmerülő problémák megoldását szolgálják.

A diákok védelmében megkülönböztetett figyelmet kap a nevelőtestület egységes szemlélete alapján – az értékelés, ellenőrzés, osztályozás, valamint a tanulók kulturált érintkezési formái, és az ebben való segítség nyújtás módjai. Ahhoz, hogy a szülők és az iskola közötti együttműködés eredményes legyen kívánatos, hogy:

- a kapcsolat kölcsönös tiszteletre és bizalomra épüljön
- az érintkezés legyen elfogadó, nyílt, őszinte, szívélyes, jóindulatú

Cél, hogy a szülők lássanak bele az iskolai munkába, a közösség életébe és lehetőségeik szerint vállaljanak részt benne.

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valaminta diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnökiórákon.

A tanulót és a tanuló szüleit, a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, az e-naplóban, illetve az ellenőrzőben írásban) tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkal.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják. Az iskola igazgatója vagy megbízottja,

legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein kapcsolatot tart az osztályfőnökkel, szaktanárokkal, szakokkal és aszülőkkel.

A pedagógus és a szülők közötti együttműködés formái

- Iskolaválasztásnál lehetőséget biztosítunk intézményünk megtekintésére, a szülők számára.
- Napi, heti kapcsolatot igyekszünk kialakítani, hogy a folyamatos tájékoztatást biztosítsuk. Egyéni megbeszélésre bármikor sor kerülhet igény szerint. Fontosnak tartjuk, hogy a pedagógus és a szülők folyamatosan egyeztessék az iskolai és az otthonitapasztalatokat.
- Írásbeli értesítést alkalmazunk az iskola eseményeivel, eseti kéréseinkkel kapcsolatban.
- Évente két-három alkalommal szülői értekezletet tartunk, a nyílt napot és a fogadó órát jelöljük.
- Szülői fórumokon felvilágosító, tájékoztató előadásokat, konzultációkat tartunk.
- Segítjük a szülőket, családokat abban, hogy a sérült embereket képviselő szervezetekhez problémáikkal eljussanak, és azok szolgáltatásait is igénybe vegyék gyermekeik érdekében.

Az iskolai és a kollégiumi tanárok együttműködése

Miután a kollégium a gimnázium mellett működik, ezért a két nevelőtestületnek együtt kell működniük. Az oktatási telephelyek és a kollégiumok nevelőtestületeinek is vannak speciális feladatai. Feladataikat a szervezeti és működési szabályzataik határozzák meg.

Az egyes tanulókat érintő kérdésekben a kollégiumi nevelők és az osztályfőnökök szorosan együttműködnek. A jelentősebb iskolai eseményekről, rendezvényekről az igazgató útján tájékoztatást kapnak a kollégiumi nevelők, a kollégiumi rendezvényekről, eseményekről pedig az iskolapedagógusai.

A szülői munkaközösség legfontosabb feladata:

Megfelelő kapcsolat kialakítása szülők és az iskola vezetői, pedagógusai és dolgozói között.

Az iskola részeként fejt ki tevékenységét. Az iskolába járó valamennyi tanuló szüleinek érdekképviselőjét ellátja.

A szülők véleményezési jogának egyéb lehetőségei

- főiskolák, egyetemek tájékoztatóin való igény szerinti részvétel (12, a 13. évfolyamos tanulók szülei, ha a tanuló nemnagykorú);
- kérdőíves felmérés az iskolában folyó oktató-nevelő munkáról, a felmerülő igényekről;
- tanórán kívüli, speciális foglalkozások, tanfolyamok indításának kérésre, javaslata.

Az iskola kéri a szülők segítségét társadalmi munkák, rendezvények, kirándulások szervezéséhez, előadások, foglalkozások megtartásához, az iskolai alapítvány támogatásához.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól, a helyi tanterv követelményeiről, az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról, saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásról, a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, nevelési szintjéről, az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatiról, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatóságafelé.

Fogadó óra:

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének a segítése konkrét tanácsokkal. (otthontanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

Írásbeli tájékoztató:

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztályszintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslatukat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy az iskolaszékkel.

Belső kapcsolatrendszer

Az iskola kapcsolatrendszere igen kiterjedt, sokrétű. Az iskola kapcsolatteremtésének belső szinterei az érdekképviseleti fórumokkal való kapcsolattartásban realizálódnak:

A vezetők, a munkáltatói és a munkavállalói közötti közvetítő funkcióját aktív módon látja el. A Diákönkormányzat és az iskolavezetés rendszeres megbeszélések formájában végzi.

Az iskolai Szülői Közösség aktívan funkcionál, a tanulókat és a szülőket érintő kérdésekben konzultatív partner.

Kapcsolattartás fórumai: osztály szülői, és iskolai összevont szülői értekezletek, fogadó órák.

Külső kapcsolatrendszer

Külső kapcsolatrendszerünkben központi szerepet tölt be a helyi és környező általános iskolákkal, oktatási intézményekkel, cégekkel, egyéni és társas vállalkozásokkal, társadalmi szervezetekkel, települési önkormányzatokkal való együttműködés.

- A szakminisztériumokkal és a Kereskedelmi és Iparkamarával intenzív kapcsolatot tartunk fenn (általános középfokú képzés, szakképzésterületén).
- Szoros kapcsolatban állunk a Békés Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja Békéscsabai Kirendeltség és SzolgáltatóKözpont
- Együttműködünk a helyi egészségügyi szervekkel (iskolaorvos, ellenőrző egészségügyi vizsgálatok, szükség esetén pályaalakmassági vizsga), a helyi Polgárvédelmi Parancsnoksággal, a Tűzoltó parancsnoksággal, a Rendőrséggel és a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőséggel

- Egyházakkal
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal

Partnerközpontúság

Az intézmény a belső ellenőrzési programja szerint végzi munkáját. 1-2-5 évenként felméri a közvetlen és közvetett partnerei igényeit, elégedettségét és elégedetlenségét, illetve irányított önértékelést végez. Az ezek során felmerült problémák, fejlesztendő területek prioritizálása után, intézkedési terv(ek)et fogalmaz meg, mely(ek)et beépít az éves munkatervbe, majd megfelelően ellenőrzi, értékeli azok végrehajtását, s ha szükséges, korrekciós terv(ek)et készít. A folyamatos fejlesztést állítja tevékenységek középpontjába.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata – Vizsgarendszerek

Osztályozó vizsga:

Az a tanuló, aki hiányzás vagy egyéb okból nem osztályozható a tanév végén, a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet, vagy évfolyamisméltésre utasítják.

Az osztályozó vizsga akkor sikeres, ha a tanuló a követelmények legalább 50%-át teljesíti, és az érdemjegyek átlaga tantárgyanként 1,7.

Osztályozó vizsga előrehozott érettségi vizsgára jelentkezés esetén. (Az iskola, osztályozó vizsgát a tanítási év során bármikor szervezhet.)

Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani. Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni. Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.

Különbözeti vizsgára vonatkozó szabályok

- Különbözeti vizsgát a tanuló akkor tehet, ha más iskolából érkezik és az intézményünket kijelölő bizottság arra szóban vagy írásban javaslatott.
- Különbözeti vizsgát a szülő/nagykorú tanuló írásbeli kérelmére a kérelem beérkezését követő 15. és 45. nap között lehet szervezni, a különbözeti vizsga megkezdésének engedélyezését és a vizsga eredményét az igazgató határozatban rögzíti.

Javítóvizsga;

A tanulónak javítóvizsgán kell számot adni tudásáról, ha

- tanév végén – legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- a tanuló az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be, illetve az előírt időpontig nem tette le,
- szakmai gyakorlatból a nevelő testület a gyakorlati képzés szervezőjének egyetértésével engedélyezte,
- az osztályozó vagy különbözeti vizsgán elégtelen osztályzatot kapott.

Javítóvizsga az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban szervezhető.

A vizsgák értékelésével kapcsolatos szabályok:

A javítóvizsgán, osztályozó vizsgán, különbözeti vizsgán használt egységes százalék és érdemjegy határok:

100%	-	90%=5
89%	-	75%=4
74%	-	60%=3
59%	-	50%=2
49%	-	0%=1

Ha egy tantárgy írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll, az írásbelin legalább 25%-os teljesítményt kell elérnie a tanulónak ahhoz, hogy a szóbeli vizsgát megkezdhesse.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

A vizsgatárgyak vizsgarészei és követelményei megfelelnek az alkalmazott kerettanterv adott évfolyam teljesítésére vonatkozó előírásoknak.

Szintvizsga:

A szintvizsgát az illetékes területigazgatási kamaragazdasági érdekképviseletiszervezetekkel, szakmai szervezetekkel együttműködve – a szakképző iskola és a gyakorlati képzés szervezője képviselőjének közreműködésével – szervezi, annak mérésére, hogy a tanuló a szakmai

alapképzés során elsajátította-e az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat. A szintvizsga eredményének figyelembe vétele a tanuló félévi és év végi gyakorlati jegyének megállapításakor: havi gyakorlati oktatási jegyek átlaga + szintvizsga érdemjegye osztva kettővel. Kerekítési tényező: a szintvizsga érdemjegye felé. Amennyiben a szakma központi programja rendelkezik a szintvizsga érdemjegyének megállapításáról, akkor azt alkalmazzuk.

Az OKJ-s szakmai vizsgákat vizsgaszabályzat szabályozza.

A felnőttoktatás szakközépiskolája intenzív tagozaton is az érettségi vizsgaszabályzat érvényes;

A különbözeti vizsgáknál a helyi tanterv követelményei a mérvadók. A tanuló különbözeti vizsgát tehet valamely tantárgyból, ha ez valamely osztályba, képzésbe való becsatlakozáshoz szükséges. A különbözeti vizsgára bocsátás az intézmény vezetőjének határozata alapján és szerint történik.

Érettségi vizsga:

- rendes,
- előrehozott,
- pótló,
- ismétlő,
- szintemelő,
- kiegészítő,
- javító.

A kötelező érettségi tantárgyak középszintű vizsgatárgyak témakörei

- Magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv valamint a szakmai alapozó tárgy. További tantárgyak mentesség alapján vagy 6. tárgyként vehető fel.

Választható érettségi tantárgyak, helyi tantervi követelmények alapján

- A fizika, kémia, biológia, földrajz, informatika, testnevelés, idegen nyelv (angol, német) és szakmai alapismeretek tárgyak közül lehet választani a kötelező érettségi tárgyak mellé legalább egyet. A 2013-tól tanulók esetén a szakmai előkészítő tárgy kötelező, a többi felsorolt tárgy 6. tárgyként vagy mentesség miatt vehető fel. A legtöbb tantárgy esetében több csoport indításának is adottak a feltételei, amennyiben a jelentkezők száma ezt indokolja.

Egyéni tanulói munkarend

A 2019. szeptember 1. napjától hatályba lépő törvényi rendelkezések alapján, az eddig magántanulói jogviszonyként ismert jogintézményt felváltja az egyéni munkarend intézménye.

Az egyéni munkarenddel kapcsolatos eljárásra vonatkozó jogszabályok:

- Nkt. – a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- Ákr. – az általános közgazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény
- Okt.Hiv. rendelet - az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet
- Nkt. vhr. – a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- EMMI rendelet - a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- Ped. rendelet - a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet

A 2019. szeptember 1. napjától hatályba lépő törvényi rendelkezések alapján, az eddig magántanulói jogviszonyként ismert jogintézményt felváltja az egyéni munkarend intézménye: **Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. Az egyéni munkarenddel rendelkezőt - az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével - az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni.** Azonbanvalamennyi tantárgyból osztályozó vizsgát köteles tenni, az egyéni munkarend ugyanis nem mentesíti a tanulót egyetlen tantárgy tanulmányi követelményeinek teljesítése alól sem.

Ezen időszak alatt:

- a tanuló mentesül a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvétel alól; felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel;
- a sajátos nevelési igényére (SNI) tekintettel egyéni munkarendű tanuló, vagy a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM), erre tekintettel egyéni munkarendű tanuló iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és

osztályzatainak megállapításáról, az ehhez szükséges pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az iskola köteles gondoskodni;

- a tartós betegsége tekintettel egyéni munkarendben tanuló felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról az iskola köteles gondoskodni;
- a tanuló az iskola igazgatójának előzetes engedélyével részt vehet a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon;
- a tanuló kérelemre, az iskola igazgatójának engedélyével felvehető a napközibe és a tanulószobai foglalkozásokra;
- az iskolában az egyéni munkarendben tanuló magatartását és szorgalmát nem kell értékelni, de félévi és tanév végi osztályzatainak megállapításához az iskolában osztályozó vizsgát kell tennie valamennyi tantárgyból az iskola pedagógiai programjában foglaltak szerint;
- a külföldi tartózkodásra tekintettel egyéni munkarendben tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.

Ha az egyéni munkarend tartama alatt a tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

A már magántanulói jogállásban levők a meglévő igazgatói engedély szerint folytathatják tanulmányaikat a 2019/2020. tanévben is. A kijelölt állami szerv, az Oktatási Hivatal egy éven belül hivatalból felül fogja vizsgálni a meglévő engedélyeket és dönt a tankötelezettség folytatása további módjáról. A jelenlegi magántanulóknak tehát nem kell kérelmet benyújtaniuk, helyzetük felülvizsgálata és az ehhez szükséges dokumentumok meghatározása, bekérése hivatalból történik majd meg. **Az egyéni munkarend engedélyezésével kapcsolatos kérelmek elbírálása 2019. szeptember 1. napjától az Oktatási Hivatal joga és kötelessége.** A 2019. augusztus 31-éig az iskola igazgatója részére benyújtott, el nem bírált kérelmeket nem veszi át az Oktatási Hivatal, azokat még az iskola igazgatójának kell elbírálnia.

Az egyéni munkarend engedélyezése iránti kérelmet az Oktatási Hivatal közigazgatási hatósági eljárás keretében bírálja el.

Kapcsolattartás, elérhetőségek:

Az egyéni munkarenddel kapcsolatos tájékoztatásért elektronikus úton az alábbi e-mail címen fordulhatnak: e-mail: **egyenimunkarend@oh.gov.hu**

https://www.oktatas.hu/koznevelés/kozerdekuadatok!/Kozerdeku_adatok/oh.php?id=egyeni_munkarend

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervek

Az *elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása* tanírási órákon belül (osztályfőnöki, biológia/természetismeret és testnevelés óra) és esetlegesen délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az elsősegélynyújtás alapismeretek célja, hogy a tanulók ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,

- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabbalapfogalmakat.
- ismerjék fel avész helyzeteket,
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit,
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével,
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőhívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroljuk velük az elsősegély-nyújtási alapismereteit,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten- a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében- foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
- Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében támogatjuk a pedagógusok részvételét elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják a helyi tantervben:

- rovarcsípések

- légúti akadály
- vegyszer okoztasérülés
- égésisérülés
- forrázás
- magasbólesés

Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Más iskolából jelentkezett tanuló ugyanazon szakon csak eredményesen lezárt félév vagy év esetén folytathatja tanulmányait iskolánkban.

A tanulót a szakképző iskolába való jelentkezésekor tájékoztatni kell a középiskola szakképzési évfolyamán megszerezhető szakképesítésekről, és az adott szakképesítésbe való bekapcsolódás feltételeiről. A szakképesítésre történő felkészítéskor a tanuló előzetesszakirányú szakmai képesítése és szakirányú szakképesítése a szakképző iskola pedagógiai programja részét képező szakmai programban meghatározottak szerint a tanuló tanulmányaiba beszámítható, amelynek mértékéről és tartalmáról az intézmény vezetője határoz.

Az intézmény vezetőjének döntése ellen a területileg illetékes kormányhivatalhoz lehet fellebbezést benyújtani. A fellebbezésre a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályait kell alkalmazni.

A felvételi eljárás különös szabályai

Tanulói jogviszony megszűnése

Az iskolai tanulmányok befejezése előtt

- Lakóhely változás esetén a szülő kérésére, amennyiben befogadó nyilatkozatot hoz az újiskolából
- A köznevelési (2011. évi CXCV.) törvénynek eleget téve a szülő nyilatkozatalapján.
- Szakértői javaslat alapján áthelyezés miatt
- Gyerekvédelmi szakellátásban történő változás esetén.
- Az iskolai tanulmányok befejezésekor
- A tankötelezettségi korhatár elérésevel a tankötelezettségi törvénynek eleget téve. Az iskolai képzés a szülő kérésére, s a nevelőtestület javaslatára a törvénynek megfelelően meghosszabbítható.
- Tanköteles kor befejezése után, fegyelmi eljárás esetén nevelőtestületi döntés alapján.
- Szünetel a tanulói jogviszonya, akinek engedélyezték, hogy tanulmányait megszakítsa.
- Sikeres érettségi vizsga és szakmai vizsgabefejezéssel.

Tanulói jogviszony létrehozása

Szakközépiskola

- 9-13.osztály – az érvényes rendeletben meghatározott időpontok betartásával, a Köznevelési törvényben részletesen leírt módon.

Szakközépiskola

- az érvényes rendeletben meghatározott időpontok betartásával, a Köznevelési törvényben részletesen leírt módon.
- szakmai végzettséggel érettségire történő felkészítése 12-13.évfolyam – a szakmai bizonyítvány megszerzése után minden év augusztus 21-ig.

A tanulók felvételének, átvételének, osztályokba, tanulócsoportokba sorolásának elvei, az átjárhatóság biztosítása

Képzésünk összhangban van a köznevelési törvénnyel, az alapító okiratban, valamint a szervezeti-működési szabályzatban megfogalmazottakkal. A tanuló felvételéről a tankötelezettség törvényi szabályozása szerint járunk el. A köznevelési törvény az iskola szakmai önállósága körébe tartozónak tekinti az osztályok szervezését, megbontását, ill. összevonását.

Az iskolánkba beiratkozott, tanköteles gyerekekből a köznevelési törvény 51.§-a szerint szervezzük az osztályokat, azonban a jogszabályi keretek és az intézményi szabályozókban meghatározott létszámok mellett lehetőségeinkhez mérten a szülők választási jogát is figyelembe vesszük.

A közoktatási intézmény tanulói közé felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni, amely jelentkezés alapján történik. A felvételtől és az átvételtől az iskola igazgatója dönt. A köznevelési törvény részletesen szabályozza az iskolai jogviszony létrejöttét, a fenntartó éves szabályozását is figyelembe véve. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre. A felvett tanuló nyilvántartásáról az iskola gondoskodik. Másik intézményből érkező tanuló átvétele esetében a távoztató iskolát „*Befogadó nyilatkozat*” kiadásával tájékoztatni kell.

Tanulók felvétele a 9. évfolyamra:

Általános, felvételi eljárás keretében: a központilag kiadott jelentkezési lapon jelentkezhet a tanuló. Egy jelentkezési lapon az iskola több tagozata is megjelölhető.

Felvételi:

Az iskola igazgatója az általános iskolában elért eredmények alapján felvételi rangsort készít. A nevelőtestület véleményének kikérése után meghatározza a felvételre javasolt és az elutasított tanulók névsorát.

A nevelőtestület meghallgatása után az igazgató a köznevelési törvény és a fenntartó előírásai szerint meghatározza a felvehető létszámot.

A fenti eljárás végén a Felvételi Központ az iskolának megküldi a felvehető tanulók névsorát. Az iskola határozatban értesíti a tanulókat és az általános iskolát a felvételtől vagy az elutasításról.

A tanulók évközi, illetve más iskolából való átvételének esetén a következőket kell mérlegelni:

- az iskolaváltoztatási kérelemindokai

- a tanuló tanulmányi előmenetele
- a tanult tantárgyak illeszkedése a helyitantervhez.

Más középiskolákból jövő vendégtanulókkal szemben ugyanazokat az eljárásokat alkalmazzuk, mint a saját diákjainkkal.

Tanulók átvétele:

Tanulók átvételéről az igazgató dönt Tanuló átvételére a tanév közben abban az esetben van lehetőség, ha a Köznevelési törvényben előírt létszámok lehetőséget biztosítanak erre.

Az átvételhez a tanuló év végi vagy félévi bizonyítványát be kell mutatni. Kiskorú tanuló átvételét szülő és tanuló együtt kérheti írásban. Különböző iskolatípusokból történő átvétel különbözeti vizsga letételéhez kötött, abban az esetben ha van olyan tantárgy, amelyet a tanuló nem tanult a korábbi iskolájában. A különbözeti vizsgát egy hónapon belül köteles a tanuló letenni. Indokolt esetben az igazgató hosszabb felkészülési időt is engedélyezhet.

Az átvételt az igazgató helyhiány miatt azonnal megtagadhatja.

Az osztályba, csoportba sorolás szempontjai

A felvett tanulók osztályba, illetve (nyelvi) csoportba sorolása az általuk megadott tagozatkódok, a választott második idegen nyelv, a jelentkezővel tartott beszélgetés figyelembevételével történik. Ettől eltérő tartalmú kérelmek elbírálása az igazgató feladata.

Az átjárhatóság biztosítása

1. Általános eljárások:

Alapelvünk a tanulók mindenek felett álló érdekének szem előtt tartása, ezért – bizonyos ésszerű korlátok között – biztosítjuk az iskola tagozatai közötti átjárhatóságot, illetve egyes esetekben a tagozatváltást mi magunk javasoljuk.

- A tagozatváltást kezdeményezheti a szülő és az osztályfőnök, de az írásbeli kérelmet – az indokok megjelölésével – mindkét esetben a szülő nyújtja be az iskolaigazgatójának.
- Az igazgató a tagozatváltást szakképzésben legkésőbb a 10. évfolyam elvégzése után engedélyezi, mivel a szakmacsoportos gyakorlatok során elsajátított kompetenciák pótlására a felsőbb évfolyamokon már nincs lehetőség.
- A 9. vagy a 10. évfolyam lezárását követő tagozatváltás esetén az iskola igazgatója áttekinti az egyes tagozatok óraterveit, és határozatot hoz arról, hogy a tanulónak milyen tantárgyakból kell különbözeti vizsgátnia.
- A tizedikes tanuló számára tanév közben a tagozatváltás csak rendkívül indokolt esetben engedélyezhető. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy az osztályban tanító tanárok atanuló

képességei és szorgalma alapján biztosítottak látják a különbözeti vizsga és a tananyag pótlásának eredményességét.

- A különbözeti vizsgát a tanulóknak általában az augusztus végi vizsgaidőszakban kell letenniük, de indokolt esetben évközi vizsga is szervezhető, ilyenkor a felkészülésre legalább egy hónapot biztosítunk.

b) A szakgimnáziumi szakmai ágazatok közötti átjárhatóság:

- A szakgimnáziumi tanulónak tagozatváltáskor a szakmai ágazati tantárgyak tananyagából különbözeti vizsgát kell tennie.

d) Átjárhatóság a szakközépiskolából a szakgimnáziumba:

- A kilencedikes szakközépiskolai tanuló számára – ha ezt az osztályban tanító tanárok javasolják, és az osztálylétszám lehetővé teszi – legkésőbb az első félév lezárásakor engedélyezzük, hogy a szakgimnáziumi tagozaton folytassa tovább tanulmányait. Ebben az esetben a nem tanult tananyagrészeket – a szaktanárok segítségével és útmutatása szerint – be kell pótolnia, és erről kisebb egységekben be kell számolnia.

- Ha a tanuló a szakközépiskola befejezése után érettségit adó képzésben szándékozik tovább folytatni tanulmányait, azt 11.-12. évfolyamon, felnőttoktatás keretein belül tehet meg.

Szakmai gyakorlat szervezése

A szakmai gyakorlat megszervezése és lebonyolítása a szakmai programban meghatározottak alapján történik. A tanuló a szorgalmi időszakra meghatározott gyakorlati óraszámom és az összefüggő szakmai gyakorlatra meghatározott óraszámom felül – a szakmai gyakorlaton keletkezett mulasztás pótlása kivételével – gyakorlati foglalkozáson való részvételre nem kötelezhető.

Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban a gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Ha a tanuló összefüggő szakmai gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette. Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő öt százalékát. Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles.

Ha a gyakorlati képzést tanuló-szerződés keretében gyakorlati képzést folytató szervezet végzi, az évfolyam megismétléséhez gyakorlati képzést folytató szervezet hozzájárulása

szükséges.

Ha a tanuló mulasztása eléri vagy meghaladja az összes gyakorlati óraszám húsz százalékát, de igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja és az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, mentesíthető az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól.